

FREN PATLAMAZ!

Radyo Trafik'te yayınlanan "Trafikte Yaşam" programında Güvenli Sürüş Uzmanı Mert İntepe ve Fren Teknik Uzmanı Alpay Lök, Cezayir Doğan'ın moderatörlüğünde Bursa'da yaşanan ve 4 kişinin hayatını kaybettiği, 8'i ağır, 20 kişinin yaralandığı TIR kazasını değerlendirdiler. Fren patlaması tabirinin dilimize yanlış yerleştiğini belirten uzmanlar, frenin patlaması gibi bir durumun söz konusu olmadığı görüşünde birleştiler.

"FREN AŞIRI ISINIR VE TUTMAZ"

Fren patlamaz, fren aşırı ısındığı zaman tutmaz diyen Fren Teknik Uzmanı Alpay Lök, sürücünün ifadesini okuduğunu ve sürücünün aracın hızlandığını ve frenin tutmadığını söyledi ve şöyle devam etti:

"Kritik inişlerde yollarda kaçış rampası yapılması gerekiyor. 7 Temmuz 1987 yılında Almanya'da çok üzücü bir kaza yaşanıyor. Benzin yüklü bir TIR, şehir merkezine 100 KM hız ile giriyor ve 6 ölü 40'dan fazla yaralı oluyor. Bu kazada sürücü ve araç sahibi hapis cezası alıyor ve kararda aracın frende bir sorun olduğu bilinmesi gerekirdi yazıyor. Kazadan sonra ise şehrin girişine kaçış rampası yapılıyor. Bursa'da yaşanan kazanın da içinde çıkarılması gereken dersler var.

Geçen sene İskenderun'da da bu tarz bir kaza yaşandı. Bir şeyler ters gidiyorsa o iş ters gider. Bütün TIR'ları kamyonları bir yola yönlendirerek bu kazalardan kurtuluruz mantığı üzerine sistem kuramayız. Eğer büyük araçlar buna benzer yollara girebiliyorlarsa, bu yollara trafiğe çıkmalarında bir sınır söz konusu değilse, kazalar yaşanır. Bu nedenle o yollarda gerekli tedbirleri almamız gerekiyor."

MERDİVEN ALTI FREN SİSTEMLERİ VAR!

Teknolojinin gelişmesine paralel olarak, araçlardaki fren sistemlerinin de gelişip, değiştiğinin altını çizen Alpay Lök, fren sistemlerinin merdiven altı olarak üretilip kullanılması sonucu sorunların büyüdüğünü söyledi.

Türkiye'de fren sistemlerinin denetiminin yetersiz olduğunu da belirten Lök: "Araçları ne kadar modern yaparsak yapalım araçların fabrikadan çıktığı gibi kalması için bakımların yapılması gerekiyor. Şu an araçların frenleri ile ilgili detaylı bir denetim sistemi yok. Fren ile ilgili doğru parça ve doğru bakım uygulanması gerekiyor. Maalesef ülkemizde merdiven altı fren sistemleri çok fazla bulunuyor. Fren sistemlerinde uyduruk parçalarla tamir ediliyorsa ve araç sahipleri de bu merdiven altına kapılıyorsa kazalarda kaçınılmaz oluyor. Her şeyin bir sınırı var. Frenlerinde bir sınırı var ve o sınırları korumak için mutlaka aracımızın frenlerini ölçülerini bilerek kullanmamız gerekiyor. Önemli bir ricam var; araç muayenesi anında fren destleri dorse ve yükte yapılsın. Özellikle el fren testi yüklü yapılmalı." dedi.

“TÜRKİYE’DE İLERİ DÜZEY FREN EĞİTİMİ YOK!”

Cezayir Doğan’ın Bursa’da meydana gelen kazayı örnek göstererek freni tutmayan bir aracın sürücüsünün neler yapabileceği sorusunu yanıtlayan, Güvenli Sürüş Uzmanı Mert İntepe, fren eğitimi Türkiye’de olmayan bir konu olduğunu söyledi. Türkiye’de ehliyet alırken fren ile ilgili özel bir eğitim yok ama Almanya’da olsanız fren ile ilgili de özel bir eğitim alırsınız diyen İntepe, sadece eğitimde yetmez iyi bir plan ile yola çıkılması gerektiğini söyledi. İntepe sözlerine şöyle devam etti:

“Fren noktası buraya geldiğinde artık fren işlem yapamaz hale geliyor. Sürücü frene basıyor durmayınca beyin olarak frene basıyorum durmuyor diyoruz. Zincirin son halkası sürücüdür. Sürücünün üzerindeki mesleki baskı ve problemleri de göz önünde bulundurmamız lazım. Genelde ağır vasıta sürücüleri rampaları fren desteği yaparak inerler. Fren gücü artar ve fren ısındığı an aracın arkasına çapa bağlasak durduramazsınız.

Şu an gündem de ağır vasıta sürücülerinin çalışma saatlerinin artırılması konuşuluyor. Gördük ki ağır vasıta sürücüleri iş yükünü kaldıramadığı ve yüklerini yetiştirip tekrar dönebilmek için sınırlarını zorluyorlar. Ağır vasıta sürücülerinin sürüş sürelerini artırmak yeni kazalara da davetiye çıkaracaktır. Şimdi Bursa’da ki kazaya karışan sürücü adam öldürmek suçuyla yargılanacak.

2014 yılından sonra hemen hemen tüm ağır vasıtalarda motor freni zaten var. Fakat dorseler de teknoloji olarak ABS sistemi geldikten sonra bizim çekicilerimizde dorse freni de iptal edildi. Dünyanın en iyi çekicisi yani TIR’ını alsanız da orta düzey bir dorse takarsanız sorun devam ediyordur. İyi bir çekici almanız yetmez iyi bir dinlenme planı, iyi bir dorse ve iyi bir sürüş planı da gereklidir.”